

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[JHL valtion tuloverotuksen muutokset 2026 VALMIS.pdf](#)

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

JHL kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi. JHL:llä on 165 000 jäsentä, jotka edustavat työntekijöitä sen kaikilla julkishallinnon tasoilla.

Julkisen talouden tilanteesta on perusteltua ja tarpeellista olla huolissaan. Suomessa erityisesti valtionhallinnon tulot ovat 2008-9 finanssikriisistä asti olleen kroonisesti menoja pienemmät. JHL on kehysriihen 2024 aikaan julkistanut sopeutusesityksiä, sekä vuonna 2023 kattavan vero-ohjelman, jonka avulla julkista taloutta voitaisiin vahvistaa.

Hallituksen esitysluonnos sisältää mm. seuraavat ehdotukset:

- 1) Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennettäisiin, ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennettaisiin noin 52 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisten työtulovähennystä korotettaisiin yhteensä 100 miljoonalla eurolla.
- 2) Ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin indeksitarkistus. Tarkistus jätettäisiin kuitenkin tekemättä niillä tulotasoilla, joille ylimpien marginaaliverojen alentaminen kohdistuisi.

JHL kantaa huolta julkisen talouden kestävydestä sekä sektorin rahoituksesta. Hallituksen lausuttu tavoite julkisen talouden tasapainottamisesta on hyvä ja kannatettava, valitettavasti esitetyt muutokset tuloveroasteikkoon ovat monilta osin ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

JHL vastustaa ylimpien marginaaliveroasteiden alentamista 52%:iin sekä ylimpien marginaaliveroportaiden poistamista valtion tuloveroasteikosta. Vaikka tutkimuskirjallisuuden perusteella voidaan päätellä, että marginaaliveron laskemisella on korkea itserahoittavuusaste, on tämän suuruudessa kuitenkin huomattavia epävarmuuksia. Marginaaliveron alentamisen kustannus arvioidaan esityksessä yli 400 miljoonan euron suuruiseksi. Oikeudenmukaisuusnäkökulmasta on arveluttavaa, että näin kallis toimenpide kohdennetaan yli 100 000 euroa vuodessa tienaaviin työntekijöiden pieneen joukkoon. Lisäksi marginaaliveron laskemisen hyödyt talouskasvun ja tuottavuuden näkökulmasta ovat kyseenalaisia, sillä suurituloiset reagoivat verotuksen muutoksiin muutoin kuin työpanostaan kasvattamalla.

Indeksitarkastuksen täysimääräiseen toteuttamiseen (pl. muokatut ylimmät tuloluokat) JHL suhtautuu varauksella. Normaalitytilanteessa valtion tuloveroasteikon vuotuinen indeksitarkastus tulee toteuttaa täysimääräisesti kaikilla tulotasoilla, jottei verotus kiristy tarpeettomasti. Julkisen sektorin alijäämien ollessa kymmenen miljardin mittaluokkaa kuluneina ja tulevana vuosina, JHL kantaa huolta verotulojen riittävyydestä. Yksi keino julkisen talouden vahvistamiseen olisi indeksitarkastuksen toteuttaminen vain osittain varsinkin ylimpiin ja maksukykyisimpiin tuloluokkiin. Myös esityksessä mainittu 3,8% indeksitarkastus on jonkin verran korkeampi kuin VM:n kesän 2025 ennuste ansiotasoindeksin noususta ja merkittävästi korkeampi kuin ennuste kuluttajahintojen kehityksestä. Indeksitarkastuksen arvioitu laskennallinen kustannus on 697 miljoonaa euroa, joten maltillisillakin muutoksilla tai kohdennuksilla olisi mahdollisuus kerätä merkityksellinen määrä verotuloja.

Työtulovähennyksen kasvattaminen on verouudistuksista todennäköisesti vähiten haitallinen. Vaikka pieni- ja keskituloisten käyttäytymisvaste veromuutoksiin on todennäköisesti pieni (eli työllisyys tuskin lisääntyy), voidaan olettaa, että matalammilla tuloluokilla on suurituloisia suurempi rajakulutusalttius, eli pienituloisille suunnatut veronalennukset tukevat kotimaista kysyntää kaikkein tehokkaimmin ja voivat siten tukea talouden palautumista taantumasta.

3) Eläketulon lisäveroa pienennettäisiin. Ehdotettu muutos on valmisteltu kevään kehysriihen päätöksen mukaisesti. Hallitus tulee vielä korjaamaan suurempien eläkkeiden verotuksen tasoa. Tarkoituksena on, että suurten eläkkeiden verotus ei kevene enempää kuin vastaavan palkkatulon verotus.

JHL vastustaa verotulojen vähentämistä myös suurten eläkkeiden kohdalla. Verotulojen päätösperäinen vähentäminen hankaloittaa hallituksen tavoitetta julkisen talouden tasapainottamisesta, eikä muutoksella ole talouskasvua tai tuottavuutta edistäviä vaikutuksia.

4) Työtulovähennyksen lapsikorotusta kasvatettaisiin 105 euroon lasta kohti. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnettäisiin edelleen kaksinkertaisena.

JHL kannattaa lapsiperheiden ja yksinhuoltajien tukemista valtion tuloverotuksessa. Monet sosiaaliturva- ja palveluleikkaukset ovat osuneet lapsiin, lapsiperheisiin ja yksinhuoltajiin tällä hallituskaudella kipeästi. Siksi on hyvä, että toimia myös lapsia tukevia toimia tehdään, vaikka verotoimilla on mahdotonta täysin kompensoida muualla tapahtuneita heikennyksiä.

5) Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.

JHL vastustaa työmarkkinajärjestöjen verovähennysoikeuden poistoa. Pohjoismaisten hyvinvointiyhteiskuntien menestys perustuu osaltaan järjestäytyneisiin työmarkkinoihin, joiden jatkuvuutta tulisi tukea valtiovallan taholta. Verovähennyksen poisto vähentää työntekijöiden kannustimia järjestäytyä ja samalla se tulee aiheuttamaan valintaharhaa ay-liikkeen jäseniin verrattuna kaikkiin työntekijöihin. Kun verovähennysoikeus poistuu, ay-liikkeeseen tulee valikoitumaan jäseniksi työntekijöitä, jotka liittyvät periaatteellisista syistä. Muutoksen pitkän aikavälin lopputuloksena on siis todennäköisesti pienempi, mutta militantimpi ammattiyhdistysliike. Tämä tuskin on työmarkkinoiden tai kansantalouden kokonaisedun mukainen kehityssuunta.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat luonteeltaan tulon hankkimisesta aiheutuvia menoja ja siten luonnollisia verovähennyksiä. Työnantajilla on jatkossakin mahdollisuus vähentää työmarkkinavaikuttamiseen liittyviä kustannuksiaan, vaikka tämä toiminta ei toteutuisikaan jäsenmaksujen vaan palvelumaksujen kautta kautta. Palkansaajilla ei vastaavaa mahdollisuutta ole. Tämän vuoksi esitetty muutos on hyvin epäsymmetrinen työntekijä- ja työnantajapuolen välillä.

Verovähennysoikeuden poistosta saatava verotulojen lisäys on mittakaavaltaan yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Vastaava verotulojen lisäys voitaisiin saavuttaa jättämällä tuloveroasteikkoon esitettyjä suurituloisille suunnattuja marginaaliveron alennuksia tekemättä, tai esimerkiksi listaamattomien yritysten tehotonta ja perusteetonta osinkoveroetua korjaamalla. JHL katsoo, että verovähennysoikeus tulisi säilyttää nykyisellään.

6) Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistettaisiin. Muutosta sovellettaisiin polkupyörä-etuihin, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä olisivat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovellettaisi nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka.

JHL vastustaa työsuhdepolkupyörien verovapauden poistoa. Polkupyöräetu on varsin tuore verotuki, jonka poistaminen tässä vaiheessa olisi oppikirjaesimerkki poukkoilevasta veropolitiikasta, jollaista

tulisi välttää. Lyhyen keston aikana polkupyöräetu on synnyttänyt sekä taloudellista aktiviteettia, kansanterveydellistä ja ekologista hyötyä, jotka nyt menetetään.

7) Kotona työskentelystä ei enää myönnettäisi työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.

JHL ei kannata työhuonevähennyksen poistoa. Etätyö on tullut työmarkkinoille jäädäkseen. Digitalisaation ja teknisen kehityksen myötä tulee levittäytymään uusille aloille. JHL kantaa huolta esimerkiksi sote-sektorin etäpalveluiden toiminnasta – tulevaisuudessa etänä suoritettavan hoivan määrä todennäköisesti kasvaa.

Työhuonevähennys on kaavamaisena vähennyksenä hallinnollisesti tehokas. Toki vähennyksen perusteena rajattu pinta-ala asunnosta ei ole täysin digitalisoituvan työelämän vaatimusten mukainen. Työhuonevähennyksen voisikin korvata ”etätyövähennyksellä”, joka olisi samalla tavalla hallinnollisesti yksinkertainen kaavamainen vähennys, mutta taustaperusteena olisivat kaikki työntekijälle etätyöstä aiheutuvat kustannukset, kuten ergonomiset työtuolit ja -pöydät, näyttöpäätteet ja muut atk-tarvikkeet, joita työnantaja ei useinkaan täysimääräisesti kustanna. Tällainen vähennys tukisi työmarkkinoiden muutosta ja joustavuutta. Siksi työhuonevähennyksen kaltainen kotona muualla työnantajan tarjoaman työskentelypisteen ulkopuolella suoritettavaa työtä tukeva verovähennys on tarpeellinen. Vähennyksen tasoa ja perusteita voi muovata, mutta on lyhytnäköistä ja epätarkoituksenmukaista poistaa kokonainen instrumentti, joka tukee työmarkkinoiden ja työntekijöiden sopeutumista maailman ja työmarkkinoiden murrokseen digitalisaation edetessä.

Lopuksi

Yhteenvedona voidaan todeta, että JHL suhtautuu varsin varautuneesti esitettyihin muutoksiin valtion tuloverotuksessa.

Hallitus ilmoittaa tavoittelevansa veropolitiikallaan mm. ostovoiman parantumista. Monet esitetyt muutokset ovat ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa. Tulevan vuoden sosiaalivakuutusmaksuja ei vielä tiedetä, mutta Työllisyysrahasto on arvioinut nostopaineen olevan 0,25-0,75 prosenttiyksikön haarukassa. Mikäli sosiaalivakuutusmaksut kiristyvät esimerkiksi 0,5 prosenttiyksikköä ja ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistetaan, kiristyy kaikkien JHL:n jäsenten verotus tulevana vuonna kaikilla tulotasoilla. Verotus kiristyy vielä enemmän niillä työntekijöillä, joita työhuonevähennys ja työsuhteiden vähennys koskettavat. Lisäksi näyttää siltä, että hallituksen tavoite julkisen talouden vahvistamisesta näyttää näillä verotoimilla olevan aiempaa hankalampi saavuttaa.

Sinisalo Samuli
JHL - Samuli Sinisalo, erityisasiantuntija